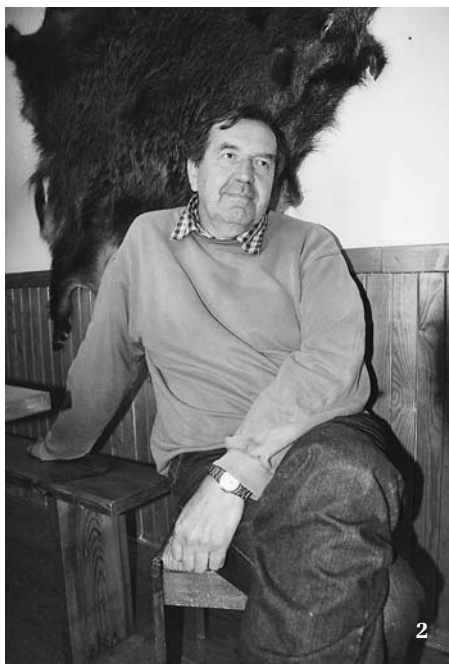

Od r. 2001 je významným členem redakční rady Živy, kde se především svými recenzemi podílí na vzniku článků z oboru zoologie savců. Autorsky do Živy přispívá již od r. 1970 (dosud téměř 40 témat, recenzí apod.). Redakce uspořádala výstavu jeho fotografií z přírody Fennoskandie (2012–13) a plakátů s ilustracemi živočichů ČR od J. Sováka k výše zmíněnému atlasu (2017, 2021).

Pro M. Anděru není cizí ani problematika ochrany přírody. Dodnes spolupracuje s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR na inventarizačních průzkumech savců chráněných území, podílel se na záchranných programech některých jejich zvláště chráněných druhů. Zájem o velkoplošná chráněná území vyústil ve vznik unikátní monumentální publikace Národní parky Evropy (Slovart 2008), která získala nominaci na cenu Magnesia Litera v r. 2009. Na tu navázala kniha Národní parky střední Evropy (Slovart 2011). V listopadu 2008 získal Cenu ministra životního prostředí za dlouholetý výzkum v oblasti zoologie a především za vynikající popularizaci vědy a ochrany přírody.

Výčet životních aktivit a díla je ohromující, a to jsem ještě nezmínil bohatou přednáškovou činnost, univerzitní výuku včetně vedení diplomových prací, členství v redakčních radách dalších časopisů nebo jeho organizační schopnosti (dvě pozná-

2 Na chalupě v Pošumaví.

Foto J. Červený

vací expedice do Pyrenejí a Julských Alp – účastníci dodnes vzpomínají na příjemnou atmosféru a perfektní itinerář). Vše zmíněné dokládá nesmírnou pracovitost,

pečlivost, invenci a vytrvalost, což jsou vlastnosti, kterými Miloš oplývá.

S faunistickým výzkumem drobných savců neskončil ani v penzijním věku, v současné době pracuje na lokalitách v Brdech a západní části Šumavy. Náročnou terénní práci může vykonávat i díky dobré fyzické kondici, jejíž základy získal už v mládí. Není příliš známo, že v době vysokoškolských studií hrál nejvyšší československou basketbalovou soutěž za Slovan Praha Orbis. Po ukončení studia strávil rok základní vojenské služby v Dukle Olomouc, s níž v sezoně 1971–72 získal v basketbalové lize třetí místo. Po návratu z vojny se však plně soustředil na svou profesii a basketbal už hrál jen v nižších soutěžích.

Zdálo by se, že na soukromý život čas už nezbyvá, ale opak je pravdou. Miloš Anděra je rodinný typ, s manželkou Romanou jsou spolu přes 40 let, těší se ze dvou dospělých dětí a pěti vnoučat. V posledních letech věnuje hodně času zvláště nejmladším vnoučatům.

Nezbývá, než oslavenci popřát pevně zdraví do dalších let, neubývajících chuť zkoumat a tvořit a pohodu v osobním životě.

**Vše nejlepší k narozeninám přeje,
a na další spolupráci se těší,
i redakční rada a redakce Živy.**

K dalšímu čtení např. Živa 2007, 5: LXVII.

Tereza Švejcárová

RECENZE

Karel Šťastný a Anton Křištín: Ottův obrazový atlas Ptáci Česka a Slovenska

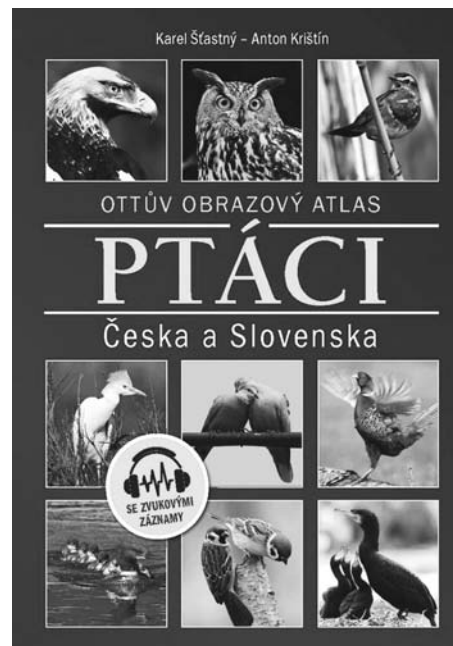
Svět má Larse Svenssona, Česká republika má Karla Šťastného. Autor je jednoznačně zárukou kvality, ve spolupráci se slovenským kolegou Antonem Křištínem vytvořili kvalitní atlas ptáků České a Slovenské republiky. Určovací příručka Ptáci Evropy, severní Afriky a Blízkého východu (Svensson a kol. 2016) rozhodně patří k povinné výbavě každého – i amatérského – ornitologa, nový Ottův obrazový atlas z mnoha důvodů také. Jedním z nich je fakt, že jde pravděpodobně o jedinou „zprávající“ knihu na našem trhu – můžeme se díky ní zaposlouchat do hlasů všech českých a slovenských ptáků.

Atlas zahrnuje 240 druhů hnízdících na území obou států. Na začátku najdete přehlednou tabulku s údaji o hnízdění jednotlivých druhů v ČR a SR ve dvou časových obdobích, do r. 1999 a od r. 2000. Než se ale dostaneme k samotné části věnované konkrétním druhům, ponořme se do úvodních kapitol plných fascinujících detailů ze života ptáků.

Víte, jak se z nevýrazného samečka pěnkavy stane „barevný fešák“, aniž by vyměnil peří? Jakou roli mohou hrát mravenci v hygieně ptáků? Nebo proč ptáci nespádnou při spánku z větve? To a mnohé další se dozvíte na prvních 80 stranách knihy, kde je působivě shrnuta biologie ptáků.

Pro začínající ornitologické nadšence poskytnou velmi čtivou formou základní znalosti, zklamání ale nebudou ani ti ostřílení. Autoři nastiňují turbulentní vývoj systematiky, a tak se dozvíte např. o českém zástupci zoborožců. Podkapitoly jsou věnovány jednotlivým specifickým ptačího života, např. že kromě dokonalých očí není radno podceňovat ani další ptačí smysly, třeba holubi se totiž dokážou orientovat podle vůně kvetoucích stromů a vlaštovky vnímají i nepatrné otřesy při zemětřesení a opouštějí z bezpečnostních důvodů hnízda. Víte, že někteří ptáci mohou přenášet mládatům vodu v peří? Stránky plné informací i zajímavostí doplňuje bohatý obrazový materiál.

Část věnovaná jednotlivým druhům ptáků je barevně rozdělena podle řádů, což zjednodušuje orientaci v knížce a v taxonomii obecně, uváděny jsou české, slovenské a latinské názvy. Na rozdíl od Svenssonovy primárně určovací příručky obsahuje Ottův obrazový atlas mnohem více informací o poznávání druhů v přírodě, rozšíření a biotopu, biologii a potravě; každému druhu autoři vyhradili dvoustranu. Ilustrace jsou nahrazeny kvalitními fotografiemi nejen dospělých ptáků, ale i jejich hnízd a mládat (u některých druhů najdeme dokonce kresbu zobákové dutiny u mláďat).

Pomocí QR kódu si může čtenář na chytrém telefonu přehrát nahrávku hlasu daného druhu, což je velmi praktické. U každého druhu je uvedena mapa hnízdního rozšíření na území obou států, v doplňujícím boxu detailní informace o hnízdění, početnosti, velikosti a délce života.

Kniha má přiměřené rozměry, pevné desky a je vytisknuta na kvalitním papíře. Při procházkách v přírodě bude jistě cenným společníkem.

**Ottovo nakladatelství, Praha 2021,
568 str. Doporučená cena 499 Kč**